

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
_____ О.В. Пономаренко
« _____ » _____ 20__ р.

**Психологічний практикум по спецкурсам
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки _____ **бакалавр** _____
(назва освітнього ступеня)
спеціальність _____ **053 – Психологія** _____
(шифр, назва спеціальності)
освітньо-професійна програма _____ **Психологія** _____
(назва)

Укладач Грандт В.В., к.психол.н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри психології

Протокол №__ від “__” ____ 202__ р.

Завідувач кафедри психології

_____
(підпис) **Н.О. Губа**
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету СПП

Протокол №__ від “__” ____ 202__ р.

Голова науково-методичної ради
факультету СПП

_____
(підпис) **І.В. Козич**
(ініціали, прізвище)

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>05 – Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність <u>053 - Психологія</u> (шифр і назва)	Цикл професійної підготовки спеціальності	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –	Освітньо-професійна програма <u>Психологія</u>	5 -й	6 -й
		Лекції	
		0 год.	0 год.
		Семінарські	
		34 год.	8 год.
		Самостійна робота	
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)		год.	год.
		Вид підсумкового контролю: залік	

Програма з курсу „Психологічний практикум по спецкурсам” відповідає навчальному плану напряму підготовки 0401 освітньо-кваліфікаційного рівня: бакалавр.

Курс „Психологічний практикум по спецкурсам” є необхідною складовою частиною нормативних дисциплін циклу природничо-наукової, професійної та практичної психології, набуття кваліфікації психолог.

Він дає можливість засвоїти загальні поняття та механізми психологічних явищ, процесів. Курс є інтегративним та містить узагальненні знання інших дисциплін, разом із тим надає можливість відпрацювати технології та методи роботи з тим чи іншим психологічним явищем.

Курс „Психологічний практикум по спецкурсам” розрахований на студентів 3 курсу факультету Соціальної педагогіки та психології, спеціальності „Психологія”.

Курс „Психологічний практикум по спецкурсам” складається з 2 навчальних модулів.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Психологічний практикум по спецкурсам дає можливість засвоювати процедурне знання. Знання, яке отримують студенти протягом курсу є контекстним та відповідає певному прошарку у психологічній науці. Разом із тим, Психологічний практикум по спецкурсам є синтезом практично усього психологічного знання, що надає їй життєвий та практичний характер.

Мета курсу – ознайомлення студентів із необхідним знанням з психологічних феноменів для розвинення творчої інноваційної стратегії роботи із даним класом психологічних явищ, а також засвоєння методів та форм роботи з ними.

Завдання курсу:

- вивчити психологічні феномени,
- засвоїти механізм функціонування психологічних феноменів, процесів;
- проаналізувати конкретні психологічні явища та підібрати технології та алгоритми роботи, розробити програми

У результаті вивчення курсу студент повинен

Знати:

- основні сучасні соціально-психологічні концепції;
- найважливіші закономірності психологічних феноменів й основні їх соціально-психологічні характеристики.
- Основні принципи роботи психолога

Вміти:

- використовувати на практиці одержані знання з психології,
- застосовуючи вивчені алгоритми до вирішення соціально-психологічних проблем;
- вміти аналізувати, знаходити глибинні зв'язки психологічних явищ, професійно будувати стратегію роботи та впливу на них.
- здійснювати психологічну допомогу відповідно до практичної етики

III. МІЖДІСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Курс „Психологічний практикум по спецкурсам” пов’язаний із дослідженнями загальної психології, психології особистості, соціальної психології. Крім того, він є спорідненим із психологією спілкування та комунікацій. Курс тісно пов’язаний із формами групової роботи, оскільки передбачає аналіз та вирішення соціально-психологічних феноменів у контексті групи.

IV ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль I. Специфіка психологічної допомоги

Тема 1. Практична діяльність та як професійна діяльність

Модуль 1. Специфіка психологічної допомоги

Тема 1. Практична діяльність та як професійна діяльність.

Професія психолога: аспекти діяльності. Етичні принципи роботи. Сфери діяльності. Напрямки роботи психолога: профілактика, психокорекція, психодіагностика, психоконсультавання, психотерапія

Тема 2. Практична етика психолога

Права та обов’язки психолога. Принципи роботи. Кодекс діяльності психолога. Розвиток індивідуальної свідомості психолога. Загальнокультурні фактори становлення професійної свідомості психолога. Фактори, які перешкоджають розвитку індивідуальної свідомості.

Тема 3. Психологічна допомога як важливий напрямок роботи психолога

Поняття психологічної допомоги. Підходи до виокремлення її специфіки. Відмінності психологічної допомоги від психотерапії Зміст діяльності. Методи та психологічні парадигми допомоги. Цілі та результати Співвідношення рівнів та форм психологічної допомоги особистості. Підхід О.Ф. Бондаренка.

Тема 4. Професійно-важливі якості психолога

Поняття професійно-важливі якості психолога. Розподіл якостей на світоглядні, професійні та творчі якості. Характеристика видів якостей психолога

Тема 5. Акмеограма практичного психолога

Задачі практичного психолога. Функції соціально-психологічних завдань. Результати труда. Знання в галузі теорії та практики. Методологія труда. Об'єктивні характеристики труда. Суб'єктивні характеристики труда. Володіння творчими інноваціями. Розвиток дослідницького стилю діяльності

Тема 6 Володіння творчими інноваціями. Розвиток дослідницького стилю діяльності

Творчість та творча діяльність. Інновації у творчості. Феномен креативності. Діяльність дослідника, напрямки та методи роботи. Індивідуальний стиль пошукової активності.

Тема 7. Форми роботи із психологічними феноменами

Поняття психологічного феномену. Об'єкт та предмет аналізу психологічного феномену. Методологія аналізу. Специфіка розроблення програми та практичне її втілення.

Тема 8. Сучасні напрямки роботи

Психоаналітичний напрямок. Адлеріанський напрямок. Теорія поведінки. Раціонально-емотивна терапія. Орієнтована на клієнта терапія. Екзистенційна терапія.

Тема 9. Групові форми психологічної роботи

Групова форма роботи та її відмінності від індивідуальної форми роботи психолога. Психотренінг як метод практичної діяльності психолога. Види тренінгової роботи. Принципи роботи у групі.

Тема 10. Вироблення стратегії аналізу соціально-психологічних явищ

Розробка системи професійних завдань для практичного психолога та їх здійснення в реальних практичних умовах. Складові аналізу соціально-

психологічних явищ. Планування роботи психолога. Психологічний супровід клієнта

Тема 11. Розробка програми групової роботи

Розробити індивідуальні програми групової роботи із психологічними явищами або соціально-психологічними проблемами. Скласти програму тренінгу та впровадити її у процесі засвоєння групи. Супервізія тренінгової роботи. Відпрацювання навичок проведення групової роботи. Здобутки та обмеження: їх рефлексія.

Модуль 2. Психічні стани та їх прояви

Тема 1. Загальна характеристика психічних станів.

Поняття психічні стани особистості. Побудова психічної реальності. Етапи розвитку психічної реальності. Основні форми прояву психічних станів.

Тема 2. Агресивність як психічний стан особистості

Поняття агресивності. Види агресивності. Особливості прояву агресивності. Механізм функціонування агресивної поведінки. Специфіка роботи із агресивним станом людини. Методики діагностики видів агресивної поведінки.

Тема 3. Конфліктність як психологічний стан

Поняття конфліктності. Види конфліктів. Механізм здійснення конфліктів. Формування конфліктогенів у структурі особистості. Особливості роботи із конфліктністю. Управління конфліктами. Методики діагностики видів конфліктності та стилю реагування у конфліктних ситуаціях.

Тема 4. Тривожність як психологічний стан.

Поняття тривожності. Особливості прояву. Ситуативна тривожність. Особистісна тривожність. Методики діагностики видів тривожності. Форми роботи із тривожною особистістю.

Тема 5. Стрес та фрустрація як психічні стани

Поняття стресу. Стрес як психофізіологічна реакція захисту. Емоційні стани. Розвиток емоцій. Фрустрація. Співвідношення стресових станів та фрустрації. Методи діагностики емоційного вигорання особистості. Методи роботи із фрустрацією та стресом. Управління стресом.

5. Рекомендована література

Основна

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. - СПб: Питер, 2001.- 688 с.
1. Грановская Р.М. Элементы практической психологии. - Л.: ЛГУ, 1998. - 560 с.
2. Общий практикум по психологии: Метод наблюдения. Метод. Указания. Часть 1 / под ред. М.Б. Михалевской. - М.: Изд-во Моск. Ун-та. - 1985. - 57 с.
3. Основи практичної психології. - К.: Либідь, 1999.
4. Платонов К.К. Психологический практикум. - М.,1980. - 165 с.
5. Рабочая книга практического психолога / под ред. А.А. Бодалева, А.А. Деркача, Л.Г. Лаптева. - М.: Изд-во Института Психотерапии, 2002. - 640 с.
6. Рабочая книга практического психолога: модель, алгоритм, технология эффективной профессиональной деятельности / Отв. ред Л.Г. Лаптева. - М.: Совершенство. 1996. -494 с.
7. Регуш Л.А. Практикум по наблюдательности и наблюдению. – Питер, 2001.
8. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. Пособие: В 2 кн. - М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2001. - 480 с.
9. Щекин Г. Визуальная психодиагностика: познание людей по их внешности и поведению. – К., 2001.

Додаткова

1. Венгер А. Л. Психологические рисуночные тесты. - М.: ВЛАД ОС-ПРЕСС, 2003. - 160 с.
2. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология. - СПб: Питер, 2000. - 320 с.
3. Мургулец Л.В. Методы социально-психологической диагностики личности: учебное пособие. – СПб., 1990.
4. 14. Немов Р.С. Психология: Кн. 3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика. – М.: Просвещение, 1995. – 512 с.
5. 15. Пантелеев С.Р. Методика исследования самоотношения. - М.: "Смысл", 1993.-32 с.
6. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. - СПб.: Питер, 2005. - 560 с.
7. Психологические тесты / под ред. А.А. Карелина: В 2-х т. - М.:

- Гуманист. Изд. Центр ВЛАДОС, 2002. - 312 с.
8. 18. Психологические тесты (для деловых людей) / Сост. Н.А. Литвинцева. – М., 1994. – 317 с.
  9. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. - Самара, 2001.
  10. 20. Романова Е.С., Потемкина О.Ф. Графические методы в психологической диагностике. – М.: Дидакт, 1992.
  11. Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин. - Минск, 1997. - 799с.
  12. Соколова Е.Т. Проективные методы исследования личности. – М., 1980. – 176 с.
  13. Тест умственных способностей. – Ярославль, 1993.
  14. Холодная М.А. Психология интеллекта. – СПб.: Питер, 2003.
  15. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности. – М.: ВЛАДОС, 1998.

6. Інформаційні ресурси

1. Практикум із загальної психології / За ред. Т.І.Пашукової. - 2-ге вид, стер. – Київ: Знання, 2006. - 203 с. – Режим доступу: <http://www.soc.univ.kiev.ua>.
2. Глуханюк Н.С. Практикум по общей психологии. – Режим доступу: <http://www.koob.ru>.
3. Кондаков И.М. Практикум по общей психологии. – М.: МГППУ, 2006. - Режим доступу: <http://www.matlab.mgppu.ru>.
4. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии. Под ред. Крылова А.А., Маничева С.А. - 2-е изд., доп. и перераб. - СПб.: Питер, 2003. - 560 с. - Режим доступу: <http://www.alleng.ru>.
5. Мельникова Н.Н., Елагина О.Б. Практикум по общей психологии. Мышление и речь. – Челябинск: Изд-во ЮУрГУ, 2001. – 78 с. - <http://www.lib.susu.ac.ru>.